

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

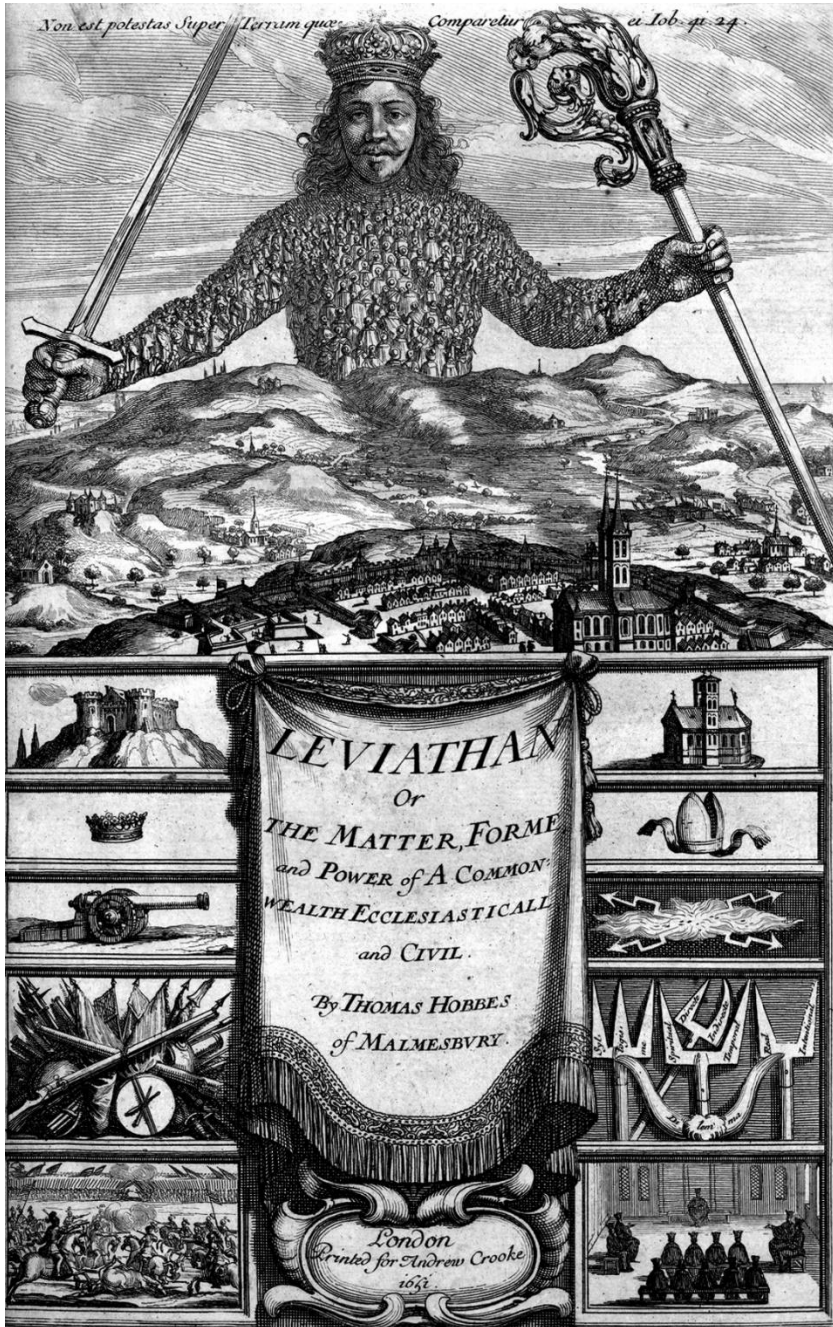
שם השיעור (140) -המאבק על תרגומי התנ"ך באירופה והשפעתו על הממשל המדיני בימינו
שם המרצה (כתובת דוא"ל) – יצחק מייטליס meitlis7@gmail.com

השפעת פרשת המלך על ההיסטוריה המודרנית

1. "גם באותה עת שביקשו בני ישראל משמואל הנביא היו כפופים לשלטון מלכותי. האלוקים, מתוך דאגה ואהבה מיוחדת לבית ישראל, בחר למלוך עליהם בעצמו, ובעת ההיא משל בהם באמצעות משנהו שמואל ובניו. ולכן אומר האלוקים לשמואל: "לא אתך מאסו כי אתי מאסו ממלך עליהם" (שמואל א ח, טז). נראה כי לא חפצו עוד במלך מכוח מינוי אלו-קי ישיר, אלא ביקשו להם מלך מכוח ירושה ככל הגויים. ומכאן נסיק בנקל כי לכל העמים היו אז מלכים, והללו מכוח ירושה באו ולא מכוח בחירה. שהרי אין אנו מוצאים שביקשו בני ישראל כי הם עצמם יינתן להם לבחור את מלכם; הם לא חלמו על חירות מעין זו. " (רוברט פילמר, פטריארכה)
2. הבה נתבונן עכשיו מה מלמדנו הכתוב בנקודה זו עצמה. כך אומרים בני ישראל אל משה: "דבר אתה עמנו ונשמעה, ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות" (שמות כ: טז). זהו ציון מוחלט למשה. אשר לזכות המלכים, האלוהים עצמו אומר מפי שמואל: "את בניכם יקח ושם לו במרכבתו ובפרשיו, ורצו לפני מרכבתו. ולשום לו שרי אלפים ושרי חמשים, ולחרש חרישו ולקצר קצירו ולעשות כלי מלחמתו וכלי רכבו. ואת בנותיכם יקח לרקחות ולטבחות ולאפות. ואת שדותיכם ואת כרמיכם וזיתיכם הטובים יקח ונתן לעבדיו וזרעיהם וכרמיכם יעשר ונתן לסריסיו ולעבדיו. ואת עבדיכם ואת שפחותיכם ואת בחוריכם הטובים ואת חמוריכם יקח ועשה למלאכתו. צאנכם יעשר ואתם תהיו לו לעבדים" (שמואל א ח: יא-יז). זהו כוח מוחלט, והוא מסוכם במילים האחרונות, "ואתם תהיו לו לעבדים." ושוב, אף לאחר ששמעו העם מה כוח עתיד להיות למלך הסכימו לזה, וכך אמרו: "והיינו גם אנחנו ככל הגוים, ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו" (שמואל א ח: כ). מכאן אישור לזכות שיש לריבוני, הן ביחס הן ביחס לכוח צבאי הן לכל פעילות שיפוטית ובזאת כלול הכוח המוחלט... (תומס הובס, ליתון).
3. "כשנלאו בני ישראל לשאת את מעשיהם הרעים של בני שמואל, ובקשו מלך באמרם: "והיינו גם אנחנו ככל הגוים, ושפטנו מלכנו ויצא לפנינו ונלחם את מלחמתנו" (שמואל א' ח, כ), נענה האל לבקשתם ואמר לשמואל: "אשלח לך איש ומשחתו לנגיד על עמי ישראל, והושיע את עמי מיד פלישתים" (ט, טז). כאילו מוטל היה על המלך התפקיד היחידי לצאת בראש צבאותיהם ולהילחם להם" (ג'ון לוק, המסכת השנייה)
4. שלושת אלפים שנה כמעט חלפו על פי דת משה מבריאת העולם ועד אשר ביקשו להם היהודים - ברגע של הזיה לאומית - להמליך עליהם מלך. עד אז, מתכונת השלטון שלהם (הייתה מעין רפובליקה, שבראשה עמדו השופטים וזקני השבטים...) המלוכה נמנית בכתבי הקודש כאחד מחטאי היהודים, שבגינה עוד תבוא עליהם הקללה. (תומס פיין, מהאבות המייסדים של ארצות הברית של אמריקה, שכל ישר)

ימי עיון בתנ"ך תשע"ט

אין-על-עפר מְשֻׁלוֹ; הָעָשׂוּי, לְבִלִי-חַת. אֶת-כָּל-גְּבֵה יִרְאֶה; הוּא, מֶלֶךְ עַל-כָּל-בְּנֵי-שָׁחַץ

(איוב מא, כה-כו)